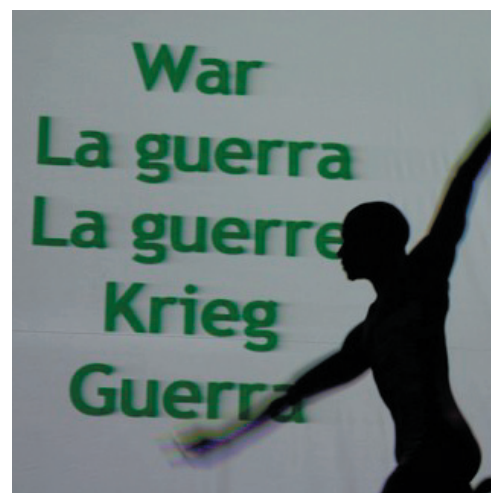

FORSKNINGSÖVERSIKT

ICKEVÅLD – EMPIRI OCH RESULTAT

På beställning av Kristna Fredsrörelsen
inom ramen för
projekt om ickevåld och förebyggande av väpnade konflikter, Del I
Maj 2008

Mathilda Lindgren

Författaren ansvarar för rapportens innehåll, vilket inte nödvändigtvis reflekterar
Kristna Fredsrörelsen inställning och position.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	1
INLEDNING.....	3
DEFINITIONER.....	4
ICKEVÅLDETS EMPIRI	6
RESULTAT	9
MOBILISERING (1)	9
ESKALERING (2)	10
UTFALL (3)	12
POLICYIMPLIKATIONER.....	16
FRAMTIDA FORSKNINGSLUCKOR.....	17
APPENDIX A – TABELL MED EMPIRISKA FALL	22

SAMMANFATTNING

I september 2007 samlades hundratusentals människor i Burma, för att demonstrera och få ett slut på militärjuntans förtryckande styre.¹ I november 2004 under sjutton dagar reste sig folket i Ukraina och fyllde vintergatorna för att gemensamt och koordinerat protestera mot de orättmätiga presidentvalen, för Yushchenkos valseger.² I Libanon 2005, efter premiärministerns död, uppstod den så kallade beiga revolutionen, där sunnimuslimer, kristna och Druze genom massprotester sökte få slut på Syriens militära närvaro i landet.³ Alla tre fall utgör exempel på hur ickevåldsmetoder använts i konflikter enbart under de senaste fem åren. Att det finns fler liknande lärorika exempel även tidigare i historien, vittnar den idag välutvecklade och ständigt expanderande fallstudieinriktade forskningen om. Vi vet dock fortfarande förhållandevis lite om generella mönster och trender vad gäller ickevåldsmetoder i konflikt. Därför avgränsas denna översikt till den ännu relativt nya typen av statistisk forskning om ickevåldsmetoder, rörelser och kampanjer.

Syftet med föreliggande forskningsöversikt är att överskådligt sammanfatta empiri och resultat från den senaste kvantitativa forskningen om ickevåld, för att få fördjupad förståelse för ickevåldsmetoders våldsförebyggande potential. Forskningen har på senare år expanderat och omfattar idag en allt bredare empiri och således även fler forskningsfrågor. Av de två bredare forskningskategorierna fallstudier och statistiska studier, fokuserar vi här främst på den senare, eftersom denna del av forskningen är relativt ny och resultaten okända.

Trots att flera av forskningsresultaten förblir preliminära i sina förutsägelser, och medvetna om att föreliggande översikt endast strävar efter, men kan omöjligt vara uttömmande, pekar översikten på följande slutsatser och tillhörande policyimplikationer:

- Icke våldsamma kampanjer är generellt mer effektiva än dess våldsamma alternativ i att på kort sikt uppnå utsatta mål samt att på lång sikt bidra till ökad demokratisering och stabilitet. De är dessutom teoretiskt mer sannolika att lösas genom dialog och kompromiss än våldsamma konflikter på grund av bland annat lägre kostnader och ofta mindre extrema målsättningar.
  - Incitamenten för tidigt engagemang genom dialog och förhandling och utvecklad kunskap om ickevåldsmetoder bör därför premieras på flera samhällsplan. Detta framförallt i situationer av institutionellt svaga stater med etniskt definierade ickevåldsrörelser, eftersom dessa ickevåldsinitiativ leder ökad risk för att eskalera till våld om de möts av förtryck.
- Icke våldsmetoder har gradvist växande, kumulativa, effekter på lång sikt. Om en ickevåldskampanj besvaras med ickevåldsmetoder bildas synergieffekter som gör långsiktig demokratisering högst sannolikt.
  - Tidiga satsningar på ickevåldsinitiativ är alltså högst relevant för långsiktigt, strukturellt förebyggande av väpnat våld. Externa parter kan bidra till

---

¹ Sida, (2007-11-25) [online]

² Karatnycky (2005-03/04) [online]

³ Carter et al (2006) s. 99

långsiktig demokratisering genom att uppmuntra bredbaserade civila koalitioner, ge stöd till skapandet av statliga och civila plattformar för dialog, media och antikorrupktion samt genom förebyggande diplomati och ökat informationsutbyte.

- Effekterna av tredjepartsengagemang är omdebatterade och oklara. Om det som flera forskare visar, har negativa effekter på ickevåldskampanjers fortlevnad och framgång, bör internationella sanktioner och materiellt stöd ges ut med försiktighet.
  - Planera och utvärdera noggrant i ett tidigt stadium effekterna av tredjepartsstöd till olika typer av ickevåldsinitiativ för att undvika möjliga negativa effekter av förlorat lokalt stöd och legitimitet.
  - Satsa med fördel hellre på ickemateriellt och indirekt stöd i form av utbildning och tillhandahållandet av internationella nätverk.
- Det finns viktiga samband mellan regimers beteende i form av förtryck och ickevåldskampanjers initierande, utveckling och framgång. Tidigt förtryck riskerar stoppa mobilisering, medan senare förtryck kan öka risken för våldseskalering samt öka sannolikheten för framgång.
  - Bidra till ökad medvetenhet om denna dynamik hos ickevåldsrörelser, regeringar och eventuella tredje parter för att förebygga eskalering och premiera dialog.
- Det tycks ännu vara oklart om och i så fall vilka typer av regimer (t ex demokratier eller ickedemokratier) som är mer fördelaktiga för ickevåldskampanjers framgång, samt vilka ickevåldsrörelser (t ex stora eller små) som är mer framgångsrika.
  - Behåll en medvetenhet om detta och uppmuntra fortsatta studier kring effekterna av olika demokratinivå samt styrka på ickevåldsrörelsen.
- Vikten av strategisk planering i relation till den politiska och historiska kontexten samt till aktörernas karaktär och beteende är central för ickevåldets positiva effekter.
  - Se till de specifika omständigheterna i varje enskilt fall och analysera balanserat förhållandena mellan och effekterna av ickevåldsinitiativets kontext, historia och strategiska agerande.

INLEDNING

Forskningen om ickevåld är förhållandevis ny och kännetecknas framförallt under de senaste tre åren av en accelererande utveckling och expansion. Trots att ickevåldsrörelser, kampanjer och revolutioner börjat etablera sig som relevanta alternativ till våld i konflikter redan kring slutet av 1700-talet, så har studiet av ickevåld som medel i konflikter förblivit relativt begränsad fram till sent 1900-tal.⁴ Med rötter i världskända filosofiska verk som de av Mohandas Karamchand Ghandi (1961, 1966) och Martin Luther King (1964, 1967), utvecklades ickevåldslitteraturen under 1900-talet till att omfatta detaljerade och omsorgsfullt återberättade empiriska fallstudier. Dessa har sedan 1973 och forskaren Gene Sharps tonsättande strategiska analys i *The Politics of Nonviolent Action*, gradvist kompletterats av strukturerade och omfattande samlingar fallstudier som de av Ackerman & Kreugler (1994) samt Power & Vogeles (1997). Idag inbegriper forskningen en imponerande samling avancerade konceptuella arbeten, detaljrika fallstudieinriktade forskningsverk och nya statistiska analyser av trender och mönster, vilka alla kompletterar varandra och gemensamt bidrar till att utveckla förståelsen för ickevåld. Aktuell översikt avgränsar sig till att fokusera på generella mönster och de statistiska studierna.

Föreliggande översikt, som producerats i diskussion med assisterande professor Isak Svensson vid Uppsala Universitet⁵ å Kristna Fredsrörelsens (KrF) vägnar, ingår som del i KrFs projekt om förebyggande av väpnade konflikter genom ickevåld. En forskningsöversikt över vilka empiriska exempel som finns att lära av och vilka resultat och tillhörande policyimplikationer dessa genererar, kan i förlängningen bidra till ökad förståelse för ickevåldsmetodernas användbarhet i syfte att förebygga konflikteskalering och våld. Jag avgränsar mig till forskningens empiriska fokus och forskningsresultat. Härmed ingår inte en genomgång av forskningens teoretiska antaganden och ramverk.⁶ Avgränsningen härstammar från projektets fokus på praxis och lärdomar för aktörer inom civilsamhället i Sverige och EU. Vidare avgränsar jag mig till den forskning som studerar ickevåld i konflikter på nationell analysnivå där utmanade ickevåldsmotstånd söker antingen avsätta en förtryckande regim, ideologi eller ockupant eller öka graden av självbestämmande.⁷ Avgränsningen kommer från projektets ramverk som i första hand riktar sig till aktörer inom EU samt önskar belysa sätt på vilket konflikter kan förhindras från att eskalera till väpnat våld. Även om sociala rörelser med mål att öka specifika kulturella, politiska och ekonomiska rättigheter kan utspela sig på nationell nivå, antas riskerna för eskalering till väpnade, organiserade uppror vara mindre i dessa situationer än i konflikter om statsmakten eller territorium.⁸

För en bättre förståelse av empirin och de resultat som senaste forskningen presenterar, inleds översikten med en genomgång av definitioner. Därpå diskuteras tillgänglig data och empiriska fall, forskningsresultat och policyimplikationer. Till sist belyses de forskningsluckor som återstår att studera.

---

⁴ Shell (2003)

⁵ Freds och konfliktvetenskapliga institutionen, www.pcr.uu.se

⁶ För analys av ickevåldshandlingar och kampanjer kan sådana teorier vara användbara. Se t ex Gene Sharp.

⁷ Dessa två typer av målsättningar kategoriseras ofta inom konfliktforskning in i konflikter om regeringsmakten respektive territorium. Se Uppsala Conflict Data Project, och Correlates of War.

⁸ Se bland annat Öbergs (2002) resultat som pekar på hur höga insatser ökar sannolikheten för eskalering.

DEFINITIONER

Begreppet ickevåld⁹ definieras ofta generellt som utomparlamentariska aktioner utan våld i konflikter och specificeras till civilbaserade sociala, psykologiska, ekonomiska och politiska handlingar.¹⁰ Forskare understryker ofta att alla handlingar som saknar våld inte är det samma som ickevåld samt att ickevåld är högst aktivt och bör därför inte misstas för passivt motstånd. Stellan Vinthagen illustrerar dessa antaganden genom att definiera ickevåld som en kombination av att inte använda våld (utanvåld) för att samtidigt bekämpa användandet av våld (antivåld).¹¹

Icke våldsamma handlingar är, liksom våldsamma handlingar, metoder i konflikter och bygger på samma logik.¹² Kärnan i denna logik omfattar det som forskare benämner som makt (power)¹³, beroende (dependence) eller samtycke/medgivande (consent).¹⁴ Förutsatt att lydnad är frivilligt och att den styrande maktens kontroll är beroende av folkets resurser och stöd, kan ickevåldshandlingar, liksom våldsamma handlingar, påverka maktförhållandet mellan utmanaren och motståndaren. Skillnaden mellan våldshandlingar och ickevåldshandlingar är enligt Zunes (1994) att våld ofta har indirekt effekt medan ickevåld kommer åt motståndarens maktkälla direkt. Icke våld kan dock även vara indirekt enligt Johansen som, utifrån Johan Galtungs begreppsschema, skiljer på direkt, strukturellt och kulturellt ickevåld.¹⁵ Icke våld och våld diskuteras ofta som två ytterligheter längs ett kontinuum, snarare än vitt skilda metoder i konflikt.¹⁶

Den generiska definitionen av ickevåld kan omfatta flera olika analysnivåer och hundratals olika typer av handlingar. Ackerman och Kreugler (1994) delar upp ickevåldshandlingar i tre nivåer. Beslut om kampanjers mål representerar en övergripande policy (1), en strategi (2) beslutar i nästa steg hur dessa mål ska uppnås genom specifika medel vilka i sin tur guidar taktikerna (3) som styr gruppens beteende i specifika möten.¹⁷ Ackerman och Kreugler, liksom Stephan och Chenoweth (2008), gör ytterligare skillnad mellan sociala rörelser, kampanjer och taktiker. Författarna menar att en kampanj är mer

---

⁹ Andra vanliga benämningar av ickevåldshandlingar är: ickevåldskampanjer, civil motstånd, ickevåldsam revolution, civilt uppror, "people power"/folkakt etc. Notera att begreppet ickevåld i sig är problematiskt eftersom det illustreras i negativa termer av vad det inte är, och därför ständigt kopplas ihop och jämförs med militära medel, vilket det aktivt söker bekämpa. Ghandis filosofiska lära och term satyagraha (sanningens väg/sanningsstyrka/sanningens fasthet) representerar ett av få positiva uttryck för metoderna.

¹⁰ Vinthagen (2005); Sharp (1973) s. 63f; Chenoweth och Stephan (2008) s. 2-4; Asher et al (1999) s. 2

¹¹ Vinthagen (2005) s. 30

¹² Både ickevåldsmetoder och våldsamma metoder i konflikter används för att utkämpa en kamp, för att nå vissa mål och "övervinna" motståndaren. Det argumenteras ofta för att ickevåldsmetoder i konflikter generellt är mer konstruktiva i sina effekter på social förändring och utveckling än våldsamma metoder, och bör därför ses som någonting fränskilt väpnad konflikt. Detta rör deras olika effekter och den underliggande logiken är fortfarande densamma.

¹³ Enligt Gene Sharp (2005), finns det sex olika maktkällor som kan påverkas genom ickevåldsmetoder: 1) auktoritet, 2) mänskliga resurser, 3) skicklighet och kunskap, 4) abstrakta faktorer, 5) materiella resurser och 6) sanktioner. S. 419f

¹⁴ Se Sharp (1973) p. 8 ff, 23 - 32; Zunes (1994) p. 420

¹⁵ Johansen (2007a) s. 151

¹⁶ Zunes (1994) s. 404

¹⁷ Ackerman och Kreugler (1994) s. 6f

specifik och tidsmässigt begränsad än en social rörelse och består vidare av "... a series of observable, continuous tactics in pursuit of a political objective."¹⁸

Gene Sharp (1973) har identifierat upp emot 200 olika typer av tekniker för ickevåld vilka fortfarande ligger till grund för stor del av dagens forskning. Ackerman och Kreugler (1994) går än längre och påstår det finnas oändligt med användbara ickevåldsamma tekniker.¹⁹ Oavsett antalet möjliga tekniker, brukar dessa generellt summeras i tre större grupper.²⁰ Dessa inkluderar 1) ickevåldsam protest och övertalning, 2) ickesamarbete (socialt, ekonomiskt och politiskt) och 3) ickevåldsam intervention.²¹ Till kategorierna hör tekniker som offentliga samlingar och formella uttalanden, bojkotter, protester och olika typer av strejker.

Liksom inom så många andra fall där sociala beteenden analyseras tycks det inom forskningen råda en rad missförstånd och oklarheter kring centrala begrepp.²² Kurt Schock (2005) presenterar en omfattande lista där han bland annat pekar på skillnaderna mellan pragmatisk och pacifistiskt ickevåld och mellan ickevåld och konfliktlösning.²³ Icke våldets förespråkare understryker ofta hur ickevåld som metod inte nödvändigtvis, och i praktiken sällan, är en livsstil där avståndstagandet från våld bygger på moraliska grunder.²⁴ Om ickevåld initialt utformades som en filosofi och ett tydligt principiellt ramverk för agerande i konflikter, har det på senare tid skiftat till att både appliceras och studeras som ett nyttobetonat instrument. Empiriskt är de strikt principiella ickevåldskampanjerna få till antalet, men många pragmatiska kampanjer drar fortfarande inspiration från delar av ickevåldsfilosofin.

Det andra missförstånd som ofta förekommer handlar om att skilja mellan ickevåld och konfliktlösning. Den första utgör ett medel i utövandet av konflikter som är kompatibelt med radikala målsättningar och strategier, medan den andra ofta bygger på eftergifter och kompromisser för att på bästa möjliga sätt lösa en konflikt och avsluta dess fortlevnad. Här bör dock noteras att skillnaderna ickevåld och konfliktlösning emellan är beroende på deras respektive definitioner och kan i vissa fall närma sig samma form. Förefintlig översikt utgår från att Stephan och Chenoweths (2008) antagande att rörelser som använder sig av ickevåldsamma metoder i konflikter ofta uppfattas som mindre extrema i sin målsättning och är således mer mottagliga för förhandling och konfliktlösning må väl stämma, men det betyder inte att ickevåld kan likställas med konfliktlösning.²⁵

I samband med att forskare i högre grad söker finna förklaringar till varför ickevåldskampanjer lyckas och misslyckas, har behovet av och kraven på att producera mätbara, precisa och fruktbara definitioner av ickevåldets utfall ökat. Det tycks än så länge finnas tre typer av definitioner.²⁶ Den första, mäter huruvida en kampanj uppnått sina öppet uttalade mål och används av bland andra Stephan och Chenoweth (2008). Här räknas kampanjen som framgångsrik om till exempel diktatorn avsatts, om självbestämmande erkänts för en viss grupp eller om politiska rättigheter kommit att

¹⁸ Stephan och Chenoweth (2008) s. 11

¹⁹ Ackerman och Kreugler (1994) s. xxi

²⁰ Se t ex Stephan och Chenoweth (2008), Palmer (2003); Ackerman och DuVall (2000) s. 2 f

²¹ Se Palmers sammanfattning av Sharps taktiker, s.184 - 188

²² DuVall (2006)

²³ Schock (2005) s 6 - 13

²⁴ Johansen (2007a) s. 148 f; Chock (2005) s xvii; Sharp (2005) s. 21

²⁵ Se teoretisk artikel av Finnegan och Hackley (2008) om förhandlingars och ickevåldets synergieffekter.

²⁶ Burgess et al (1994) diskuterar liknande tre kategorier på s. 283ff

respekteras och utvidgas.²⁷ Den andra varianten mäter framgång på lång sikt utifrån existensen och storleken av en politisk förändring från diktatur till demokrati. Freedom House (2005) använder sig av detta mått, genom att studera graden av politiska och civila fri- och rättigheter före och efter ickevåldsamma och våldsamma transitioner. Den här typen av bredare forskning kring ickevåldsmetoder i konflikter om regeringsmakten ligger mycket nära det större forskningsfältet om demokratiseringsprocesser och demokratiseringsstöd. För att behålla fokus på tydligt utskiljbara ickevåldsrörelser och aktioner, inkluderas dock inte material från detta fält.²⁸ Till sist, utvecklar Bond och Bond demokratimåttet i sin kompletterande statistiska analys av ickevåldets långsiktiga effekter, när de mäter graden av framgång utifrån den efterföljande våldsnivån i det demokratiserade samhället.

ICKEVÅLDETS EMPIRI

Icke-våld kan omfatta en rad olika typer av aktörer, strategier och målsättningar och det kan utspelas på olika samhällsnivåer. År 2000 genomfördes lokala blockader och protester av långtradarförare och oljeföretag i England mot höga oljepriser.²⁹ Samtidigt började folket i Zimbabwe organisera sig nationellt och opponera det omtvistade valet av president Mugabe, medan miljöorganisationer som Greenpeace sökte stoppa odlandet av genmodifierade grödor transnationellt.³⁰ Även om varianterna är lika många som de empiriska exemplen, kan nationella konflikter generellt delas in i tre olika typer utifrån syfte och målsättning. Det handlar som oftast om konflikter om regeringsmakten (1), territorium och självbestämmandefrågor (2) eller olika typer av civila, kulturella och politiska rättigheter (3). Den första varianten verkar ha uppmärksammats mest, dock utan att inkräkta på studiet av territoriella och rättighetsbetonade kampanjer.³¹ (Se empirisk översikt i Appendix A.)

Historiskt har ickevåld som strategi i konflikter varit synlig redan i de större revolutionerna i Ryssland (1905), USA (slutet av 1700-talet) och Frankrike (1780-talet). Dock saknas det idag en tydlig tids- och rumsmässig överblick över ickevåldskampanjernas utveckling. Schell (2003) och Johansen (2007) bidrar delvis till sådana översikter genom att sammankoppla ickevåldsutvecklingen till tre perioder av självbestämmandekonflikter respektive fyra vågor av ickevåld sedan 1980. Första vågen av självbestämmandekonflikter och ickevåld, mellan USAs självständighet och första världskrigets slut, kännetecknas av nationalism och formandet av territoriell integritet. Här återfinns den så kallade Ruhrkampf i Tyskland där fackliga organisationer och industriarbetare motsatte sig Frankrikes invasion genom ickesamarbete och strejker.³² I den andra vågen, mellan 1905 och mitten av 1970-talet, förekom ickevåld i flera självständighetsprocesser i före detta kolonier som Kenya 1963, Nigeria 1960 och Ghana

---

²⁷ Se hur Chenoweth och Stephan (2008) definierar ”success of campaign” s. 3,12

²⁸ Demokratiseringsforskningen utgör dock en potentiellt fruktbar källa för inspiration och utveckling i förhållande till den mer specifika ickevåldslitteraturen.

²⁹ Carter et al (2007) s. 125

³⁰ Carter et al (2007) s. 65, 159

³¹ Se till exempel Schock (2005); Ackerman och DuVall (2000); Ackerman och Karatnycky (2005); Bond och Bond (2008)

³² Ackerman och DuVall (2000) s. 177 - 206

1957.³³ Den sista och tredje perioden började i samband med Sovjetimperiets gradvisa upplösning och pågår än idag. Enligt Johansen, inleddes 1980-talet med en första våg av ickevåld i Polen (1980), Bolivien (1982), Uruguay (1985) och Filippinerna (1986), för att följas av en andra, och kanske vår tids största, ickevåldsperiod i Östeuropa och före detta Sovjetunionen.³⁴ En tredje våg innefattar ickevåldsamma regimbyten i mitten av 1990-talet i Benin, Burkina Faso, Senegal, Malawi, Guinea, Mali och Sydafrika (1994), medan en fjärde och sista våg av ickevåld speglas i fallen Serbien, Georgien, Ukraina, Kirgizstan och Libanon – de så kallade färgrevolutionerna under 2000-talet.

Figur 1. Överblick på aggregerad tillgänglig data 2008, sammanställd av författaren.

Dataset:	NAVCO (2008)	Freedom House Data (2005)	Transitions (2008)	People, Power and Protest (2006)
Producent	Maria J. Stephan och Erica Chenoweth	Adrian Karatnycky och Peter Ackerman	Joe Bond och Doug Bond	April Carter, Howard Clark och Michael Randle
Omfattning	Större civila våldsamma och ickevåldsamma kampanjer	Ickedemokratier i transition med ickevåldsamma kampanj	Samma som Freedom House ³⁵	Ickevåldsamma populära kampanjer
Analysenhet	År inom vilket en kampanj "toppat" ³⁶	Länder i demokratiskt transition	Händelser av ickevåld	Kampanjer
Fall	285 fall	67 fall (Albanien → Zimbabwe)	—	—
Tidsperiod	1900 – 2006	1972 – 2005	1990 - 2006	1945 - 2006
Inkluderade Variabler	<p>Förklarar: Kampanjens utfall</p> <p>Förklaringar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Regimens svar på kampanjen 2. Avhopp från reg. säkerhetsstyrkor 3. Sanktioner 4. Materiellt stöd 	<p>Förklarar: Långsiktig demokratinivå</p> <p>Förklaringar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Civila koalitioner styrka 2. Drivkraften bakom transitionen 3. Våldskällor 4. Graden av våld 	<p>Förklarar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Långsiktig demokratinivå 2. Långsiktig stabilitet (våldsnivå) <p>Förklaringar: Samma som Freedom House</p>	Ospecificerade variabler

Det kanske mest populära exemplet på ickevåldsmetoder för regimbyte i dagens forskning är folkets massprotester och civilkurage i auktoritära Filippinerna. Folkets motstånd till General Ferdinando Marcos diktatur hade länge, i vågor, utvecklats genom ickevåldsamma metoder både officiellt politiskt och civilt sedan militärt undantagstillstånd aktiverats 1972. Efter år av protester, ickesamarbete och politiskt motstånd under oppositionsledare Benigno Aquino och senare Cory Aquino, kulminerade aktionerna i hot om en generell strejk 26 februari. Detta tillsammans med försvarsminister Enriles avhopp och myteri den 22 februari mobiliserade större delen av den Filippinska befolkningen att utan våld sätta stopp för Marcos förtryck 25 februari

³³ Schell (2003) s. 66; Carter et al (2007) s. 26 ff

³⁴ Johansen (2007a) s. 153ff; Schell (2003) s. 67

³⁵ Exkluderar länder med färre än 250 000 pop, transitioner före 1989, länder med transitioner där politiska skillnaden före och efter är mindre än 1.5 poäng, länder med bristande information.

³⁶ Författarna kodar en kampanj som "toppat"/"peaked" när antingen a) den har flest deltagande medlemmar, eller b) när kampanjen slutade på ett förtryck, forskningring eller framgång.

1986.³⁷ Ett annat populärt exempel på välorganiserat, civilt motstånd lett av framförallt studenter, är Polens ickevåldsrörelse Solidarity som under i princip hela 1980-talet arbetade tillsammans med resten av befolkningen mot Kommunism och för demokrati genom att konstruera alternativa institutioner, strejka och massdemonstrera.³⁸ Bland de misslyckade fallen finner vi bland annat Kinas demokratirörelse som 1989 krossades av regimen vid Tianmen, Burmas många ickevåldsinitiativ för demokratisering som även de stoppades 1990 när Aung San Suu Kyi sattes i husarrest, samt Kosovos ickevåldsamma kamp för ökat territoriellt självstyre som brutalt krossades av Serbiens Milosevic 1998.

Det saknas idag lättillgängliga aggregerade databaser över ickevåldsinitiativ, -rörelser och kampanjer. Databasen PONSACS (tidigare känt som PANDA), som tillhandahölls av Harvard och leddes av David Maybury-Lewis med flera lades ner 2005. Sedan dess har de empiriska bibliografierna ökat i antal, omfång och kvalitet, men några Internet-baserade databaser har däremot ännu inte publicerats. Det finns dock intressanta bidrag i två nyligen publicerade ett ännu opublicerade dataset. Ackerman och Karatnycky (2005) har producerat en mindre bas på 67 fall av olika typer av demokratiomvandlingar med ickevåld som central förklaringsfaktor till långsiktig demokrati. Denna Freedom House – data har i nästa steg utvecklats av bröderna Bond (2008), vars mer omfattande dataset ännu inte publicerats. Ytterligare ett nytt intressant bidrag kommer från Chenoweth och Stephan (2008) och datasetet NAVCO, med 285 ickevåldsamma och våldsamma kampanjer, publicerad i *International Security*, sommaren 2008. Enligt författarna har en långsiktig utveckling av datan redan påbörjats, med mer detaljer på event-nivå samt fler variabler. Vi kan med andra ord konstatera att det tycks ske en drastisk utveckling inom ickevåldsempirin, vilket pekar på ökade möjligheter till att söka trender genom statistik samt att finna mekanismer och detaljförklaringar via fallstudier.

Tre större framträdande trender, vilka i förlängningen även representerar luckor, inom den studerade ickevåldsempirin förtjänar fördjupad diskussion. Genom att för det mesta studera de stora (1), framgångsrika kampanjernas (2) höjdpunkter (3) utesluts potentiellt viktiga forskningsfrågor, förklaringar och kausala samband. Till att börja med, handlar det ofta inom forskningen om de stora kampanjerna, revolutionerna och rörelserna, såväl på internationell och nationell, som på lokal nivå. Forskare som Chenoweth och Stephan, Schock och Sharp avgränsar sig till ickevåldskampanjer med minst 1000 medverkande.³⁹ En sådan avgränsning faller sig naturlig eftersom dessa är lättare att upptäcka, de har ofta större inverkan på diverse maktstrukturer i samhället, samt eftersom dessa även kan antas vara mer seriösa än mindre ickevåldsinitiativ. Forskare som Ackerman och DuVall (2000) och Burgess et al (1994) hävdar dock att folkmacht (people power) inte nödvändigtvis kommer från stora rörelser och kampanjer.⁴⁰ Effekten av fokus på stora aktioner blir att de mindre initiativen hamnar utanför. Rimligtvis har även de stora kampanjerna till en början varit små, och fördjupad insikt om hur ickevåldskampanjer utvecklas bör vara av intresse för dagens forskning.

Preferensen för de framgångsrika exemplen tycks snarare vara regel än undantag. Flera fallstudier samt även Ackerman och Karantnyckys statistiska analys (2005) fokuserar på lyckade exempel som bland annat Polen, Filippinerna, Ukraina och Estland, Lettland och Litauen. På senare tid har dock forskare som Stephan och Chenoweth (2008), Schock (2005) och Bond och Bond (2008) vidgat forskningen till att även inkludera exempel på

---

³⁷ Schock (2005) s. 79

³⁸ Ackerman och DuVall (2000) s. 113 - 174

³⁹ NAVCO 1.0 Codebook s 3 ; Schock (2005); Sharp (2005) s. 363

⁴⁰ Ackerman och DuVall (2000) s. 7; Burgess et al (1994) s. 263

misslyckanden. Vanligast är annars att de misslyckade fallen nämns flyktigt i inledning eller avslutning.⁴¹ Förutom ökad fokus på misslyckade fall, tycks forskare börja svara på den kritik som länge ljudit angående obalanserad uppmärksamhet mellan ickevåldsamma och våldsamma konflikter. Se bland annat hur Chenoweth och Stephan (2008) i sin forskning jämför effektiviteten av ickevåldsmetoder med våldsamma sådana.

Slutligen, studeras vanligtvis ickevåldskampanjers höjdpunkter snarare än deras utveckling från start till uppnådda mål och efterföljande utveckling i form av expanderande, institutionalisering, upplösning eller liknande. De senaste analyserna av Ackerman och Karatnycky (2005) och Chenoweth och Stephan (2008) har kampanjen som analysenhet istället för att se till år av ickevåld eller som Bond och Bond (2008) se till ickevåldsaktioner. Effekten av att endast se till höjdpunkterna, blir bland annat att diverse föregående misslyckanden och troligtvis även de små initiativen, hamnar utanför vår förståelse om ickevåld. Genom att dessutom ofta avgränsa sig till ickevåldskampanjer som statistisk analysenhet, missar man eventuella delmål, faser av strategier inom kampanjen samt insikter om själva organisationen och rörelsen.⁴²

RESULTAT

Syfte och forskningsfrågor inbegriper idag ett brett spektra med allt från geografiska kartläggningar och historiska skildringar till empiriska utvärderingar och teoriutvecklande analyser. En stor del av litteraturen ägnar sig åt att, på flera olika analysnivåer, kartlägga och beskriva fall av ickevåld. Sådan deskriptiv litteratur presenterar ofta omfattande och nyanserade empiriska exempel för andra att analysera. Till denna kategori hör bland annat encyklopediska verka av Carter, Clark och Randle (2006), Powers och Vogeles (1997), McCarthy och Sharp (1997)⁴³ samt Anderson och Herr (2007). Bland forskning med mer direkt analytisk ansats, dominerar i stort tre större forskningsfrågor: 1) Varför uppstår ickevåldsinitiativ? (mobilisering), 2) Vilket är sambandet mellan våld och ickevåld i konflikter? (eskalering), samt 3) Vad förklarar ickevåldets effektivitet? (utfall).⁴⁴ Den sista kategorin kan i sin tur delas upp i kortsiktig och långsiktig effektivitet utifrån olika mått på ickevåldskampanjers utfall. Uppmärksamheten tycks främst vara riktad mot den tredje kategorin, medan studierna över ickevåldets uppkomst ännu är få och sambandet mellan våld och ickevåld på senare år fått ökat utrymme inom forskning – ofta inom ramen för studiet av konflikteskalering.

MOBILISERING (1)

Få har inom forskningen tagit sig an uppgiften att förklara kampanjers och rörelsers uppkomst och etablering. Med undantag för Zunes (1994) och Asher, Kurtz och Zunes (1999) diskussion kring vad som kan hindra kampanjers utveckling, tycks större delen av

---

⁴¹ Se till exempel Asher et al (1999) s. 509

⁴² Exempel på forskning med fokus på kampanjer omfattar Chenoweth och Stephan (2008); Bond och Bond (2008); Ackerman och Karatnycky (2005); Carter et al (2006) och Ackerman och DuVall (2000)

⁴³ Denna forskningsguide som författarna kallar verket, innehåller inte bara en empirisk bibliografi, utan även en översikt över ickevåldets teori, samlat under kapitel fem.

⁴⁴ Notera att det kan förekomma andra typer av frågor som inte fångas upp här, samt att den kategorisering som presenteras här kan fördelaktigt delas upp i flera mindre kategorier.

litteraturen anta kampanjers bildande vara konstant. Det finns dock några forskare som undersöker detta tema. Med fokus på kontextuella förklaringsfaktorer, finner Regan och Norton (2005) att den mest avgörande källan till ickevåldsamma protester, våldsamma uppror och inbördeskrig är politiskt förtryck, som enligt deras analys sannolikt kväser protester och sporrar uppror och inbördeskrig.⁴⁵ Hög grad av kränkningar av mänskliga rättigheter gör med andra ord ickevåldsamma protester mindre sannolika medan det ökar sannolikheten för våldsamma metoder och eskalering av konflikt. Även Zunes (1994) och Zunes et al (1999), pekar på hur förtryckande statliga lagar och monopol kan fungera som betydande hinder för ickevåldskampanjers utveckling, liksom andra hinder som befolkningens beroendeförhållande till av regimen kontrollerade livsmedel och användandet av privatiserade förtryckande mekanismer, som ”death squads”.⁴⁶

Regan och Norton upptäcker vidare att hög BNP och välutvecklad demokrati gör våldsamt uppror mer sannolikt, medan sannolikheten för protest och inbördeskrig minskar i sådana situationer.⁴⁷ Scarritt (1994) drar dock motsatt slutsats i sin analys av etniska konflikter i Afrika, och menar att ickevåldsamma protester gynnas av utvecklad demokrati, medan våldsamma uppror istället missgynnas.⁴⁸ De motsägande resultaten inbjuder till vidare studier, samtidigt som de pekar på möjliga urvalsproblem i empirin vilka riskerar att bidra till skeva resultat. Detta eftersom större delen av forskningen studerar kampanjer i olika typer av diktaturer, vilka enligt ovan skulle vara antingen mer eller mindre ”gynnsamma” för ickevåldsam protest.

I samband med att Scarritt belyser hur ickevåld och våld uppnår jämlikhet och ojämlikhet, finner han tidigare konfliktbeteende vara en av de viktigaste förklaringarna till ickevåld respektive våld i etniska konflikter.⁴⁹ Har multietniska koalitioner med relativt svagt missnöje i demokratier tidigare använt sig av ickevåld, kommer de med stor sannolikhet även göra det i framtiden. På samma sätt lider så kallade etnonationalister med relativt starkt missnöje i autokratier ökad risk för framtida våldsamt uppror om de erfärit tidigare våldsamma uppror. Icke våldets gradvist stigande, kumulativa, effekter understryks även av forskare som Ackerman (2007), Ackerman och Karatnycky och Wehr et al (1994).⁵⁰ Sammanfattningsvis representerar politiskt förtryck, demokratinivå samt tidigare ickevåldsamma uppror relevanta förklaringsfaktorer för ickevåldsam mobilisering, någonting som även tycks stämma för konflikteskalering.

ESKALERING (2)

Sambandet mellan ickevåld och våld i konflikter antas ofta implicit existera genom att forskare talar om ett kontinuum av konfliktinstrument som spänner från ickevåld till våld, samt även genom att ickevåldsempirin vanligtvis omfattar ickevåldsinitiativ med inslag av våld.⁵¹ För att bättre förekomma och förebygga en eskalering av konflikter,

---

⁴⁵ Regan och Norton (2005) s. 330f

⁴⁶ Zunes (1994) s. 421; Zunes et al (1999) s. 317 f

⁴⁷ Regan och Norton (2005) s. 332f; Författarna förklarar denna skillnad med att användandet av våld medför ökade risker för medlemmarna som behöver kompenseras i form av skydd eller privata vinster.

⁴⁸ Scarritt (1994) s. 183

⁴⁹ Scarrit (1994) s. 166

⁵⁰ Ackerman (2007) s. 8; Ackerman och Karatnycky (2005) s. 11; Wehr (1994) s. 265f

⁵¹ Detta är troligtvis ett resultat av att de strikt ickevåldsamma konflikterna är mycket få samt att tillfälligt våld sällan är planerat av den centrala rörelsen.

behöver vi förstå om och hur ickevåldsamma konflikter eskalerar till våldsamma sådana samt hur ickevåld och våld interagerar, på kort och lång sikt. Öberg (2002), McKinzie och Farriss (2008) samt Bond och Bond (2008) representerar några av de forskare som ägnar sig åt denna problematik. Deras resultat pekar sammantaget, liksom hos bland annat Regan och Norton (2008), på vikten av regimförtryck, av utmanarens beslutsamhet och kapacitet, frågans karaktär, samt av långsiktiga synergieffekter av ickevåld.

Enligt McKinzie och Farriss förklaras utvecklingen från politisk mobilisering till våld av precisionen och graden av statligt förtryck.⁵² Författarna får stöd för två av tre hypoteser, vilka indikerar att om en grupp använder ickevåldsamma medel som besvaras av förtryckande strategier från regimen samt om denna regim har en svag institutionell struktur, så ökar sannolikheten för att protesterna ska utvecklas till våldsamma uppror.⁵³ McKinzie och Farriss "steg-för-steg"-analys kan ses komplettera och utveckla Regan och Nortons argument. Det är däremot fortfarande oklart om upprepade obesvarade ickevåldsprotester ökar risken för våldsam eskalering, vilket skulle kunna indikera existensen av en separat eskaleringsprocess av konflikter med ickevåldsmetoder, vilket hittills inte studerats.⁵⁴

Som ett komplement till McKinzie och Farriss resultat, fokuserar Öberg (2002) i sin tur på hur kapacitet och möjlighet, vilja och incitament, samt typ av motsättning förklarar hur utmaningar utvecklas till väpnad konflikt. Små grupper tycks vara mindre benägna att utmana en regim och relativt starka stater mindre benägna att bli utmanade – vilket är i linje med McKinzies och Farriss resultat – men när de väl utmanar eller utmanas, är sannolikheten för eskalering till krig hög.⁵⁵ Vidare, blir det mer sannolikt att en grupp utmanar regimen om de gjort detta tidigare, men detta påverkar i sin tur inte sannolikheten för eskalering.⁵⁶ I samband med detta resultat är det intressant att se till ickevåldets våldsdämpande interaktionseffekter som Bond och Bond (2008) samt Ackerman och Karatnycky (2005) påvisar i sin forskning om ickevåldets långsiktiga effekter på demokrati och stabilitet. De finner att ickevåldsamma kampanjer, under omvandling från diktatur till demokrati som möts av ickevåldsamt motstånd från regimen, ger så kallade synergieffekter och ökar sannolikheten för en efterföljande demokratisk regim i 94% av de studerade fallen.⁵⁷ Dessutom ger strikt ickevåldsamma regimbyten mer stabila demokratier på lång sikt än delvis våldsamma ickevåldsomvandlingar.⁵⁸ Till sist finner Öberg att risken för krig ökar ju högre insatserna är i frågan, vilket innebär att frågor om regeringsmakten eller självständighet leder mer sannolikt till väpnad konflikt än frågor om maktindelning och autonomi.⁵⁹

---

⁵² McKinzie och Farriss (2008) s. 2f

⁵³ McKinzie och Farriss (2008) s. 9ff, 20f

⁵⁴ Icke-våldsförespråkare som Johansen (2006) ser inte utvecklingen från ickevåld till våldsamma uppror som naturlig, likt flera konfliktforskare gör, utan antar att ickevåldsamma konflikter, liksom våldsamma, kan eskalera i omfattning, intensitet och strategier inom sitt initiala ramverk – ickevåld. Strukturerad analys av sådan forskning saknas idag.

⁵⁵ Öberg (2002) s. 221f

⁵⁶ Öberg (2002) s. 173, 222

⁵⁷ Ackerman och Karatnycky (2005) s. 9. Resultaten bör tolkas försiktigt eftersom författarna endast studerar lyckade omvandlingar från diktatur till demokrati och utesluter misslyckade transitioner, vilket riskerar bidra till missvisande resultat.

⁵⁸ Bond och Bond (2008) s. 8

⁵⁹ Öberg (2002) s. 223

Sammanfattningsvis, tycks regimen svar i form av förtryck vara centralt både för ickevåldshandlingars uppkomst och fortsatta dynamik. Faktorer som vilja, kapacitet och typ av disputerad fråga, verkar också påverka eskalering från ickevåldsamt utmaning till väpnad konflikt. Det tycks inom en del av forskningen råda ett implicit antagande att ickevåldsprotester endast kan eskalera genom att transformeras till våldsamma sådana. Ser vi till andra forskare och de empiriska exempel som ofta lyfts fram, blir det tydligt att så inte är fallet och att även ickevåldsamma konflikter har en dynamik värd att utforska.⁶⁰

UTFALL (3)

Kring mitten av 1990-talet var systematisk jämförande analys av ickevåldskampanjers effektivitet ännu utforskat.⁶¹ Idag finns några studier med syfte att hitta förklaringar till framgångsrika och misslyckade ickevåldsinitiativ. De många förklaringsvariablerna som studeras kan kategoriseras in i följande fem grupper; ickevåldsstrategier (1), utmanarens karaktär och beteende (2), regimen karaktär och beteende (3), tredje parts beteende (4), samt kontextuella faktorer (5).

Vikten av strategier (1) betonas ofta inom forskningen. Tilltron till det strategiska handlandets oberoende krafter – som starkt förespråkas av Ackerman och Kreugler (1994) – har dock på senare tid mjukats upp med ett ökat erkännande av kontextbaserade förklaringar.⁶² Trots detta, samt trots att ickevåldskampanjer, enligt Sharp (2005) och Burgess et al (1994), till naturen är svårare att utvärdera till följd av ett större antal påverkande faktorer⁶³ och att större delen av ickevåldskampanjer i historien har varit oplanerade⁶⁴, förblir strategisk planering ett av forskningens starkaste argument till ickevåldskampanjers framgång. Några av anledningarna till detta är enligt Ackerman (2007) de kumulativa stegvis växande effekterna av ickevåldets strategier, att kontextens betydelse minskat sedan forskare öppnat för att målsättningar kan förändras och regimers monopol utmanas, samt att globaliseringens effekter ytterligare minskar betydelsen av kontext till förmån för strategier genom ökad internationell transparens.⁶⁵

Chenoweth och Stephan (2008) finner att ickevåldsamma kampanjer uppnått sina utsatta mål, det vill säga varit framgångsrika, i 53% av fallen medan våldsamma kampanjer endast lyckats i 26%, vilket de förklarar med att ickevåldskampanjer har högre legitimitet än våldsamma kampanjer och vinner således större och bredare stöd.⁶⁶ Den positiva effekten av legitimitet, som kommer av att inte använda våld, förekommer ofta som en förklaring till ickevåldsamma strategiers relativa effektivitet, sammankopplat med vikten av att erbjuda skydd för sina medlemmar.⁶⁷ Alternativt hänvisar forskare till hur ickevåldsstrategier kommer åt motståndarens maktkälla på ett sätt som våldsamma strategier inte kan. Huruvida detta stämmer, är dock delvis oklart då Chenoweth och Stephan inte finner stöd för att ickevåldskampanjer är bättre på att neutralisera

---

⁶⁰ Enligt Burgess et al (1994) har en ickevåldskampanj tre handlingsalternativ att välja mellan när den besvaras med våldsamt förtryck – fortsatt ickevåld, eskalering till våld eller reträtt. s.281

⁶¹ Burgess et al (1994) s. 23

⁶² Se till exempel Schocks (2005) kritik s. 162 f samt diskussionen hos Burgess et al (1994) s. 286f.

⁶³ Sharp (2005) s.437; Burgess et al (1994) s. 257

⁶⁴ Schock (2005) s. 163

⁶⁵ Ackerman (2007) s. 4f

⁶⁶ Chenoweth och Stephan (2008) s. 18

⁶⁷ Ackerman och DuVall (1999) s. 497; Regan och Norton (2005) s. 325

motståndarens militära överläge genom att inspirera till avhopp i militären.⁶⁸ Författarna förklarar dock detta med att ickevåld eventuellt främst påverkar politiska och civila tjänstemän, snarare än anställda inom säkerhetssektorn.

Som en tredje förklaring till ickevåldsstrategiers relativa effektivitet, menar Chenoweth och Stephan att ickevåldsamma rörelser uppfattas som mindre extrema, och är således mer öppna för förhandling och kompromiss.⁶⁹ Alla ickevåldskampanjer är dock inte av naturen moderata, utan kan enligt Burgess et al (1994) uppfattas som extrema om de använder sig av strategier som baseras på hot samt om målsättningarna och kraven uppfattas som extrema av regimen. Författarna ger som exempel hur man i Nicaragua kunde förhandla sig fram till en lösning på motsättningarna under 1970-talet, medan man i Kina 1989 under demokratirörelsen misslyckades med detta på grund av extrema, oprecisa mål.⁷⁰ De kommer till slutsatsen att flexibilitet och en avvägd och kontextkänslig kombination av strategierna hot, utbyte (förhandling) och integration (kärlek) är att föredra.⁷¹ De positiva effekterna av att kunna växla mellan strategier som protester, olika typer av ickesamarbete eller intervention, understryks även av forskare som Ackerman och DuVall (2000) och Schock (2005).⁷²

Valet av strategi beror i sin tur på personliga faktorer, miljö och timing.⁷³ Schock (2005) pekar på riskerna med att missmatcha uppfattade och faktiska möjligheter som en förklaring till varför vissa kampanjer misslyckas med att uppnå sina mål.⁷⁴ Strategiernas effektivitet är med andra ord beroende av kontextuella möjligheter – timing. Dessutom är det av vikt att ta hänsyn till hur en snabb kampanj kan utgöra ett större hot mot den utmanande parten och leda till snabbare resultat, samtidigt som de förändringar som utkrävs kan vara svåra att möta på kort sikt.⁷⁵ Ackerman och Karatnyckys (2005) resultat om att ickevåldsamma transitioner har störst långsiktig effekt på landets demokratinivå i ett tidigt stadium, pekar vidare på hur ickevåldskampanjer kan ha avtagande effekt.⁷⁶

Intressant nog, tycks det inte finnas några specifika studier av olika typer av ickevåldsstrategiers effektivitet i förhållande till varandra, med undantag för Schocks fallstudie (2005). Chenoweth och Stephan (2008) hänvisar till Sharps (1973, 2005) kategoriseringar i generella ordalag, men undersöker inte vidare deras relativa effektivitet i olika stadier av konflikter. Schock drar slutsatsen att det krävs ickesamarbete, och inte enbart protester, för att underminera en auktoritär regimen.⁷⁷ Johansen (2007) menar att taktikerna i de tre kategorierna är i stigande grad mer riskfyllda, direkta och effektiva.⁷⁸ Sharp själv anser så vara fallet, men erkänner också hur strategier av intervention inte behöver vara mer effektiva eftersom de bland annat ofta möts av starkare förtryck.⁷⁹

---

⁶⁸ Chenoweth och Stephan (2008) s. 14ff

⁶⁹ Chenoweth och Stephan (2008) s. 5f. Se Finnegan och Hackleys (2008) teoretiska diskussion om sambanden mellan ickevåld och förhandling. Se även Annike Binnendijks kommande verk under 2008.

⁷⁰ Burgess et al (1994) s. 277; Wehr och E. Nepstad (1994) s. 81–98; Powers och Vogeles (1997) s. 351

⁷¹ Burgess et al (1994) s. 279f

⁷² Ackerman och DuVall (1999) s. 502; Schock (2005) s. 146ff;

⁷³ Asher et al (1999) s. 306

⁷⁴ Schock (2005) s. 153

⁷⁵ Burgess et al (1994) s. 280f

⁷⁶ Ackerman och Karatnycky (2005) s. 5f

⁷⁷ Schock (2005) s. 167f

⁷⁸ Johansen (2007a) s. 150

⁷⁹ Sharp (2005) s. 62, 404

Icke-våldets effektivitet påverkas även av regimens beteende och typ (2) samt rörelsens utformning och beteende (3). Liksom för ickevåldsam mobilisering och eskalering från ickevåld till våld, tycks regimförtryck ha central inverkan på ickevåldsinitiativets framgång, medan sambanden för demokratinivå förblir något oklara. Enligt Chenoweth och Stephan (2008), blir ickevåldskampanjer sex gånger mer sannolika att nå sina utsatta mål om de möts av våldsamt statligt förtryck.⁸⁰ Det förklaras av så kallad ”förtryckets bakslag” (repression backfire) och ”politisk jiu-jitsu”, där maktbalansen förändras till den ickevåldsamma utmanarens fördel genom att intern solidaritet och externt stöd uppmärksammas medialt och ökar, medan det samma minskar för den utmanade våldsamma regimen.⁸¹ Kombinerat med Regan och Nortons samt McKinzie och Farriss och Öbergs resultat, verkar regimförtryck kväsa ickevåldsam mobilisering, öka riskerna för våldsam eskalering, samtidigt som de ökar chanserna för framgång av kampanjen. Tidigare forskning presenterar dock motsatta resultat där förtryck, våldsamt eller ej, under växande protest underlättar mobilisering medan det under dalande protest försvårar.⁸² Resultat rörande effekten av regimförtryck bör dock enligt Schock (2005) tolkas med försiktighet, eftersom variabler som den politiska kontexten samt motståndarrörelsens kapacitet, utformning och strategi sällan tas med i beräkningen.⁸³ Öberg representerar ett undantag då han skiljer på grupperns storlek, stater institutionella styrka samt frågans karaktär.

Nära sammankopplat till regimförtryck, finner vi variabeln regimtyp. De vanligaste empiriska fall av ickevåld inom dagens forskning, utspelar sig oftast i diktaturer som till exempel Portugal på 1970-talet samt Uruguay och Burma på 1980-talet.⁸⁴ Många har tidigare förespråkat demokratier som mer fördelaktiga miljöer för ickevåld, men utifrån fallstudiegenererade resultat menar istället Burgess et al (1994) att formella demokratier, som bland annat Indien, Israel och Sydafrika, snarare kan vara mer förtryckande än diktaturer.⁸⁵ Enligt Chenoweth och Stephan (2008), tycks graden av demokratisering inte spela någon roll för ickevåldskampanjers utfall, medan våldsamma uppror blir mer sannolika att lyckas i demokratier, till vilken förklaring dessvärre inte utvecklas.⁸⁶ Ett omvänt samband verkar däremot mer sannolikt, vilket indikeras av resultat av Burgess et al (1994), Ackerman och DuVall (2000), Ackerman och Karatnycky (2005) och Bond och Bond (2008). Författarna finner att ickevåldskampanjer stimulerar demokratisering och ökar sannolikheten för långsiktig demokrati och stabilitet avsevärt.⁸⁷ Det förklaras bland annat av ickevåldskampanjers effekt att skapa breda koalitioner i samhället, offentliga forum för dialog samt att arbeta genom mekanismen övertalning (accomodation) istället för tvång (coersion).⁸⁸

Icke-våldsrörelsens karakteristiker och beteenden (3) är även de, liksom strategier och regimens beteende och typ, relevanta för att förklara ickevåldets utfall. Forskare studerar

---

⁸⁰ Chenoweth och Stephan (2008) s. 17

⁸¹ Chenoweth och Stephan (2008) s. 6; Se även Sharp (2005) s. 47f, 397-413 och Martin och Varney (2003)

⁸² Schock (2005) s. 156; Burgess et al (1994) s. 282

⁸³ Schock (2005) s. 156f

⁸⁴ Se till exempel Schock (2005), Ackerman och DuVall (1999) och Chenoweth och Stephan (2008). Notera att flera av de ickevåldskampanjer som söker förbättrade civila och politiska rättigheter, i större grad än kampanjer om regeringsmakten eller ökad territoriellt självbestämmande, kan uppstå i demokratier.

⁸⁵ Burgess et al (1994) s. 261

⁸⁶ Chenoweth och Stephan (2008) s. 19

⁸⁷ Burgess (1994) s. 261; Ackerman och DuVall (1999) s. 504; Ackerman och Karatnycky (2005) s 6ff; Bond och Bond (2008) s. 2, 8ff

⁸⁸ Ackerman och DuVall (1999) s. 504

bland annat kampanjen eller rörelsens organisationsstruktur, grupperns målsättningar samt effekter av vilja, legitimitet och kunskap. Snarare än att presentera förklaringar till varför vissa kampanjer lyckas eller misslyckas, talar de här studerade forskarna ofta mer teoretiskt om vilka typer av kampanjer och rörelser som är mer sannolika att lyckas. Större rörelser, tydliga, genomförbara och specifika mål samt en decentraliserad organisation med skickligt och flexibelt ledarskap representerar återkommande förklaringsfaktorer.⁸⁹ För långsiktigt positiva effekter på demokrati, visar sig även kampanjens styrka, i form av en ledande, enhetlig, civil paraplykoalition, vara av betydelse.⁹⁰ Kampanjens styrka är däremot mindre viktigt för den långsiktiga våldsnivån och stabiliteten efter en ickevåldsam transition från diktatur till demokrati.⁹¹ Små kampanjer kan även de vara effektiva, förutsatt att de är disciplinerade, omfattar orädda medlemmar, valet av strategi och taktik är kontextanpassat samt uthålligheten stabil trots förtryck.⁹²

Den kanske mest omtvistade förklaringsfaktorn för ickevåldskampanjers framgång, både inom forskning och inom policy, är effekten av olika former av tredje partsstöd (4).⁹³ Enligt Johansen (2007a) har studiet av tredje parts engagemang länge lyst med sin frånvaro inom forskningen.⁹⁴ Policyinriktad och tidig litteratur menar ofta att externt stöd till ickevåldsinitiativ är positivt och i vissa sammanhang även avgörande för kampanjers överlevnad och framgång.⁹⁵ Forskare som nyligen systematiskt börjat studera frågan, producerar däremot motsatta resultat. Ackerman och Karantnycky antar implicit att externt stöd är positivt för demokratinivån på lång sikt när de uppmanar biståndsaktörer att investera i ickevåld, men när Bond och Bond utvecklar forskningen, finner de tvärtom att extern intervention under en demokratisk omvandling, ökar risken för instabilitet och våld efter transitionen i mycket större grad än för självständiga transitioner.⁹⁶ Förklaringen ligger i brist på lokal förankring. Externt materiellt stöd samt internationella sanktioner visar sig dessutom vara negativt för ickevåldskampanjer på kort sikt, medan det gör våldsamma uppror fyra gånger mer sannolika att lyckas.⁹⁷ Chenoweth och Stephan förklarar detta med att det lokala stödet minskar till följd av minskad legitimitet och minskat beroende av lokalt engagemang. Dessutom kan breda sanktioner ge negativ effekt på befolkningens resurstillgång på ett sätt som våldsamma, ofta isolerade, rebeller sällan erfar. Resultaten pekar på vikten av lokalt stöd och förankring, vilket även betonas av Ackerman.⁹⁸

Slutligen, likt inledningsvis indikerat, finns det även intressanta resultat rörande miljöns betydelse (5). Inom fallstudiemetodiken syns en ökad hänsyn till kontextens betydelse hos Kurt Schock (2005) och Robert Halvey (2004), och inom den statistiska forskningen återspeglas det, på ett naturligt sätt genom kontrollvariabler, hos bland andra Ackerman och Karantnycky (2005), Regan och Norton (2005), Stephan och Chenoweth (2008) samt Bond och Bond (2008). Några exempel på valigt förekommande variabler är bland annat

---

⁸⁹ Ackerman och DuVall (1999) s. 503; Palmer (2003); Zunes (1994) s. 422

⁹⁰ Ackerman och Karantnycky (2005) s. 7, 48

⁹¹ Bond och Bond (2008) s. 9

⁹² Sharp (2005) s. 367, 374

⁹³ Johansen (2007b) s.1

⁹⁴ Johansen (2007a) s. 157

⁹⁵ Palmer (2003) s. 154f; Ackerman och Kreugler (1994) s. 32f

⁹⁶ Bond och Bond (2008) s. 9

⁹⁷ Chenoweth och Stephan (2008) s. 14f. Notera att författarna även finner stöd för att externt materiellt stöd till regimen inte har någon effekt på varken ickevåldskampanjers eller våldsamma upprors framgång.

⁹⁸ Ackerman (2007) s. 6

landets etniska sammansättning, Kalla Krigets strukturella effekter och rådande politisk kontext. Flera andra variabler, som demokratinivå, tidigare erfarenhet av ickevåld respektive våld samt timing, har redan nämnts i samband med strategier, beteenden och karakteristiker. Chenoweth och Stephan finner till exempel att ickevåldskampanjer blivit mer framgångsrika efter Kalla Kriget, under vilket våldsamma kampanjer var mer sannolika att lyckas.⁹⁹ Enligt Regan och Norton ökar sannolikheten för protest ju mer etniskt heterogent ett land är, medan Fariss och McKinzie finner svaga institutioner förklara eskalering från ickevåld till våld.¹⁰⁰ Till sist understryker även Burgess et al (1994) i generella ordalag, begränsande och stimulerande effekter av olika trossystem samt av ekonomiska, politiska, juridiska och sociala strukturer i samhället.¹⁰¹

Sammanfattningsvis, verkar politiskt förtryck, regimtyp och rörelsens målsättning, styrka och storlek representera viktiga förklaringar till såväl ickevåldsamt mobilisering, som eskalering och framgång. Resultaten säger oss att ickevåldsprotest är effektiva, både på kort och på lång sikt, att de kan överleva förtryck från regimen, frodas i såväl demokratier som ickedemokratier, missgynnas av externt materiellt stöd och sanktioner samt påverkas av rådande politiska strukturer. Även om effekten av vissa faktorer på ickevåldsinitiativens utfall ännu är oklara, kan vi guidas av ovan resultat att ta hänsyn till dessa variabler i såväl framtida forskning som praxis.

POLICYIMPLIKATIONER

Några av de mest konkreta implikationerna av genererade resultat presenteras av Ackerman och DuVall (2000), Sharp (2005) och Ackerman och Karantnycky (2005). Många forskare understryker även generellt vikten av och fördelarna med att investera i ickevåldsinitiativ för att bland annat förebygga eskalering till våld och dess medföljande kostnader, för att underlätta förhandling och dialog samt för att mer effektivt uppnå demokratisering, maktindelning och självbestämmande.

På kort sikt, menar Ackerman och DuVall att organisationens mål och utformning, planerandet av strategier samt tvingande utfall är centrala aspekter för lyckade ickevåldskampanjer. Mer specifikt bör en ickevåldsorganisation ha tydliga mål, vara enhetlig och bred i sin representation samt kunna kontrollera motståndarens källa till legitimitet, skydda sina medlemmar och applicera flera olika typer av taktiker för flexibilitet och uthållighet.¹⁰² Även Sharp pekar på vikten av säkerhet för medlemmarna, men också andra aspekter som kunnigt ledarskap, tilltro till sin egen förmåga (self-reliance) och framförallt aktiv strategisk planering av ickevåldsinitiativ.¹⁰³ Sharp anser även att utvecklandet av tredje partsstöd, i första hand i form av utbildning och träning snarare än materiellt stöd, kan vara positivt, även om det sällan är avgörande.¹⁰⁴

På lång sikt, i linje med författarna ovan, argumenterar Ackerman och Karantnycky för ökad investering i civila samhället, uppmuntrandet av bredbaserade koalitioner, ökad

---

⁹⁹ Chenoweth och Stephan (2008) s. 15

¹⁰⁰ Regan och Norton (2005) s. 331; Fariss och McKinzie (2008) s. 24

¹⁰¹ Burgess et al (1994) s. 267 f

¹⁰² Ackerman och DuVall (2000) s. 496f

¹⁰³ Sharp (2005) s. 363, 433, 471

¹⁰⁴ Sharp (2005) s. 412, 471f

kunskap om ickevåldsstrategier och tekniker, ökat utrymme för ickevåldsinitiativ samt ökade resurser till självständig media och kommunikation. Tredjepartsstöd för civila ickevåldsinitiativ bör fördelaktigt initialt vara generellt och utvecklas till att bli mer specifikt, riktat mot bland annat tillgång till statliga plattformar för dialog, media, anti-korruption samt träning av politiska partier. Koalitioner med bred representation är bra för att skapa konsensus, öka antalet frivilliga samt för att skapa utrymme för framtida opinionsbildning, medan de övriga tre policyimplikationerna minskar legitimiteten i regimens förtryck genom till exempel förebyggande diplomati, ökat informationsutbyte och utbildning.¹⁰⁵ Sammanfattningsvis vill jag även betona följande slutsatser:

- Sök minimera riskerna till eskalering genom att;
  - ta vara på de konfliktlösningsmöjligheter som i högre grad uppstår i samband med ickevåldsamma konflikter än våldsamma,
  - svara tidigt på missnöjesuttryck innan insatserna i frågan ökar,
  - var medveten om ökade risker för eskalering i situationer av svaga statliga strukturer och små etniskt definierade ickevåldsrörelser.
- Planera och utvärdera noggrant i ett tidigt stadium effekterna av tredjepartsstöd till nationella eller lokala ickevåldsinitiativ för att undvika möjliga negativa effekter (via materiellt stöd eller generella sanktioner) av förlorat lokalt stöd och legitimitet.
- Studera ickevåldsinitiativ för att se huruvida och i så fall på vilket sätt, lokal och nationell media och andra kommunikationskanaler är i behov av utveckling och stöd för att konstruktivt bidra till ökad demokratisering.

FRAMTIDA FORSKNINGSLUCKOR

Avslutningsvis finns det, trots en stadigt växande professionell forskning, fortfarande flera intressanta och för ickevåldsmetodikens och forskningens utveckling, relevanta forskningsfrågor kvar att studera. Likt påpekat av Chenoweth och Stephan (2008), finns det ännu utrymme att undersöka effekterna av olika typer av tredjepartsassistans förutom materiell sådan.¹⁰⁶ Bland annat skulle det kunna innebära att se på effekterna av träning och utbildning i ickevåld och effekterna av olika typer av ekonomiskt stöd. Vidare är det intressant att bryta ner ickevåldskampanjer till deras ofta flera delmål och studera dynamiken i detalj över tid för en mer verklighetsanpassad förståelse. Även Zunes (1994) riktar uppmärksamheten mot målen, men mer specifikt till deras storlek och precision, när han understryker vikten av att analysera effekten av målens karaktär för att se om de specifika och avgränsade målen leder med större sannolikhet till framgång.¹⁰⁷ Till sist betonas även forskningsluckorna kring de små och tidiga initiativen, massmobilisering och medias roll i ickevåldskampanjers framgång.¹⁰⁸

Utöver de frågor som forskarna i denna översikt identifierar, visar empirin samt resultaten att det finns ytterligare luckor att utforska. Till exempel vet vi ännu lite om

---

¹⁰⁵ Ackerman och Karatnycky (2005) s. 11ff

¹⁰⁶ Chenoweth och Stephan (2008) s. 28

¹⁰⁷ Zunes (1994) s. 422

¹⁰⁸ Se bland annat Chenoweth och Stephan (2008) s. 28

dynamiken och förklaringarna till de misslyckade ickevåldsinitiativen, även om dessa i allt högre grad inkluderas av forskare som Schock (2005) och Chenoweth och Stephan (2008). Vidare är det ännu oklart huruvida våldsamma inslag i ickevåldsamma kampanjer påverkar deras framgång på kort sikt. Ytterligare ett intressant samband, som ofta implicit antas existera, är de mellan ickevåldsmetoder och konfliktlösning. Kan det vara så att ickevåldsinitiativen främjar dialog och förhandling i högre grad än våldsamma konflikter? I dagens forskning görs ibland ingen åtskillnad mellan olika typer av ickevåldskampanjer. Vi vet med andra ord lite om hur konflikter om regeringsmakten, självbestämmande och mer specifika politiska och civila rättigheter förhåller sig till varandra. Som en avslutande forskningslucka, har få tidigare utvärderat och analyserat effektiviteten av olika typer av ickevåldsmetoder i relation till timing, aktörers karakteristiker och politisk kontext. Kan det vara så att de mer ingripande taktikerna (kategori tre enligt Sharps definition) fungerar mer effektivt i en eskalerad konflikt eller har strategiernas betydelse relativt liten effekt i förhållande till regimen demokratinivå, ickevåldsrörelsens storlek eller rådande normer och historiska erfarenheter?

LITTERATURLISTA

Ackerman, Peter och Jack DuVall (2000) *The Power of Nonviolence: A Century of Nonviolent Conflict* (New York: St. Martin's Press)

Ackerman, Peter och Christopher Kreugler (1994) *Strategic Nonviolent Conflict – The Dynamics of People Power in the Twentieth Century* (KAP 1, 2 och 9)

Ackerman, Peter och Adrian Karatnycky (2005) "How Freedom is Won – From Civic Resistance to Durable Democracy" *A Research Study by Freedom House*

Anderson, Gary L. och Kathryn G. Herr (Eds) (2007) *Encyclopedia of Activism and Social Justice* (Thousand Oaks, California: Sage Publications)

Asher, Sarah Beth, Lester R. Kurtz och Stephen Zunes (1999) *Nonviolent Social Movements: A Geographical Perspective* (Malden Massachusetts: Blackwell Publishing)

Bond, Joe och Doug Bond (2008) "Peaceful Transitions: Nonviolent Direct Action and Stability" Utkast, senast redigerad 2008-03-28

Burgess, Buy, Heidi Burgess och Paul Wehr (1994) *Justice Without Violence* (Boulder, Colorado: Lynne Rienner)

Carter, April Howard Clark och Michael Randle (2006) *People Power and Protest Since 1945: A Bibliography of Nonviolent Action* Tillgänglig online.

Chenoweth, Erica och Maria J. Stephan (2008) "Why Civil Resistance Works: The Strategic Logic of Nonviolent Conflict" in *International Security* Vol 33(1): 7 – 44

Finnegan, Amy C & Susan G. Hackley (2008) "Negotiation and Nonviolent Action: Interacting in the World of Conflict" i *Negotiation Journal* Vol January: 7 – 24

Ghandi, Mohandas K. (1961) *Satyagraha in South Africa* (Ahmedabad: Navajivan)

Ghandi, Mohandas K. (1966) *An Autobiography: The Story of My Experiments with Truth* (London: J. Cape)

Helvey, Robert (2004) *On Strategic Nonviolent Conflict: Thinking About the Fundamentals* the Albert Einstein Institution, Harvard

Johansen, Jørgen (2006) "Peace Research Needs to Reorient" i *Peace Studies in the Chinese Century* av Alan Hunter (Ashgate)

Johansen, Jørgen (2007a) "Nonviolence: More than the Absence of Violence" i *Handbook of Peace and Conflict Studies* Edt Charles Webel and Johan Galtung (143 – 159) (London: Routledge)

Johansen, Jørgen (2007b) "External Financing of Opposition Movements" i *External Financing of Opposition Movements* av Howard Clark (kommande under 2009)

- King, Martin Luther (1964) *Stride Toward Freedom: The Montgomery Story* (New York: Harper and Row)
- King, Martin Luther (1967) *Where Do We Go From Here: Chaos or Community* (New York: Harper and Row)
- Martin, Brian och Wendy Varney (2003) "Nonviolence and Communication" i *Journal of Peace Research* Vol 40(2): 213-232
- McCarthy, Ronald M. och Gene Sharp (1997) *Nonviolent Action, A Research Guide* Albert Einstein Institution (Cambridge, Massachusetts)
- McKinzie, Craig och Christopher J. Fariss (2008) "Violent Voices: The Rebellion-Repression Relationship" ISA utkast
- NAVCO 1.0, Codebook "Nonviolent and violent campaigns and outcomes" by Erica Chenoweth and Maria J. Stephan
- Nepstad, Sharon Erickson och Paul Wehr (1994) "Violence, Nonviolence and Justice in Sandinista Nicaragua" i *Justice Without Violence* av Burgess, Buy, Heidi Burgess och Paul Wehr (Boulder, Colorado: Lynne Rienner)
- Palmer, Mark (2003) *Breaking the Real Axis of Evil – How to Oust the World's Last Dictators by 2025* (Lanham: Rowman and Littlefield Publications)
- Powers, Roger S. och William B. Vogele (1997) *Protest, Power and Change: An Encyclopedia of Nonviolent Action from ACT-UP to Women's Suffrage* (New York: Garland)
- Powers, Roger S. And William B. Vogele (1997) "Nonviolent Struggle: The Contemporary Practice of Nonviolent Action" i *Protest, Power and Change: An Encyclopedia of Nonviolent Action from ACT-UP to Women's Suffrage* av Powers, Roger S. och William B. Vogele (New York: Garland)
- Reagan, Patrick M. och Daniel Norton (2005) "Greed, Grievance and Mobilization in Civil Wars" i *Journal of Conflict Resolution* 49:319 – 332
- Scarrit, James R. (1994) "Nonviolent Versus Violent Ethnic Political Action in Africa" in Burgess, Buy, Heidi Burgess och Paul Wehr (1994) *Justice Without Violence* (Boulder, Colorado: Lynne Rienner)
- Schell, Jonathan (2003) *The Unconquerable World, Why Peaceful Protest is Stronger than War* (London: Penguin Books)
- Schock, Kurt (2005) *Unarmed Insurrection – People Power Movements in Nondemocracies* Series: Social Movements, Protest and Contention, Volume 22 (Minneapolis: University of Minnesota Press)
- Sharp, Gene (1973) *The Politics of Nonviolent Action* (Boston)

Sharp, Gene (2005) *Waging Nonviolent Struggle; 20th Century Practice and 21st Century Potential* (Boston: Porter Sargent Publishers)

Vinthagen, Stellan (2005) *Icke våldsaktion: en social praktik av motstånd och konstruktion* (Göteborg: Institutionen för freds- och utvecklingsforskning)

Zunes, Stephens (1994) "Unarmed Insurrection Against Authoritarian Governments in the Third World: a new Kind of Revolution" i *Third World Quarterly*, Vol 15(3): 403 – 426 (*The Journal of Refugee Studies*)

Öberg, Magnus (2002) *The Onset of Ethnic War as a Bargaining Process: Testing a Costly Signaling Model* (Uppsala: Institutionen för freds- och konfliktforskning)

MUNTLLIGA

Jack DuVall (11 May 2006), Remarks: "The Right of Resistance The Legitimacy and Support of Nonviolent Civic Force" *Social Activism Speaker Series*, California Institute of Technology

Peter J. Ackerman (15-18 mars 2007), "Skills or Conditions: What Key Factors Shape the Success or Failure of Civic Resistance?" *Conference on Civil Resistance and Power Politics*

ONLINE

Sida, (2007-11-25) "100 000 demonstrerar för demokrati i Burma", [2008-05-08]
<http://www.sida.se/sida/jsp/sida.jsp?d=1473&a=33546>

Karatnycky, Adrian (2005-03/04) "Ukraine's Orange Revolution" i *Foreign Affairs* [2008-05-08]
<http://www.foreignaffairs.org/20050301faessay84205/adrian-karatnycky/ukraine-s-orange-revolution.html>

Program on Nonviolent Sanctions and Cultural Survival, 2003 – 2005. Presidents and Fellows at Harvard College. [2008-04-23]
<http://www.wcfia.harvard.edu/ponsacs/>

APPENDIX A – Tabell med empiriska fall

<i>Land</i>	<i>Startår</i> ¹⁰⁹	<i>Slutår</i>
Egypten	1915	1922
Tyskland (Ruhrkampf)	1923	1923
Indien	1930	1931
Chile	1931	1931
Kenya	1938	1938
Danmark	1940	1945
Guatemala	1943	1944
Ghana	1947	1951
Zambia	1953	1964
Sri Lanka	1956	1956
Colombia	1957	1957
Malawi	1958	1959
Sydkorea	1960	1978
Dominikanska Republiken	1961	1961
Iran	1963	1979
Grekland	1967	1974
Pakistan	1968	1969
Chile	1972	1973
Thailand	1973	1973
Portugal	1974	1976
Estland, Lettland och Litauen	1975	1975
Spanien	1975	1977
Argentina	1977	1983
El Salvador	1979	1982
Nicaragua	1979	1989
Bolivia	1980	1982
Haiti	1980	1986
Brasilien	1980	1985
Pakistan	1981	1988
Polen	1981	1990
Chile	1983	1988
Sydafrika	1983	1990
Uruguay	1983	1985
Estland	1985	1991
Lettland	1985	1991
Litauen	1985	1991
Sudan	1985	1985
Panama	1985	1989
Filippinerna	1986	1986
Taiwan	1986	1992
Palestina	1987	1990
Tibet	1987	1993
Vitryssland	1988	1991

¹⁰⁹ Notera att start- och slutår är ungefärliga och varierar ibland med olika källor.

<i>Land</i>	<i>Startår</i>	<i>Slutår</i>
Burma/Myanmar	1988	1990
Ungern	1988	1990
Kosovo	1988	1998
Armenien	1989	1991
Azerbajjan	1989	1991
Benin	1989	1991
Bulgarien	1989	1991
Kina	1989	1989
Tjeckien	1989	1989
Östtyskland	1989	1989
Kazakstan	1989	1991
Kyrgyzstan	1989	1991
Moldavien	1989	1990
Mongoliet	1989	1990
Rumänien	1989	1989
Ryssland	1989	1990
Slovakien	1989	1989
Albanien	1990	1991
Guyana	1990	1991
Madagaskar	1990	1993
Slovenien	1990	1990
Tajikistan	1990	1991
Mali	1991	1991
Niger	1991	1992
Thailand	1991	1992
Malawi	1992	1993
Serbien Montenegro	1992	2000
Spanien	1992	1992
Tanzania	1994	1995
Kroatien	1995	1999
Spanien (Baskerna)	1997	1998
Indonesien	1998	1999
Nigeria	1998	1999
Ghana	2000	2000
Mexico	2000	2000
Peru	2000	2001
Filippinerna	2000	2001
Zimbabwe	2000	2007
Georgien	2003	2003
Ukraina	2004	2005
Vitryssland	2005	2005
Kyrgyzstan	2005	2005
Libanon	2005	2005
Nepal	2006	2006
Burma/Myanmar	2007	2007

Listan omfattar ickevåldsamma konflikter/kampanjer beträffande antingen regeringsmakten eller territorium. Fallen är insamlade från bland annat Ackerman och Karatnycky (2005), Powers och Vogele (1997), Schock (2005), Carter et al (2006).